

Cementiri Municipal / Cementiri

Nou

Granollers

Ubicació

Comarca: Vallès Oriental
Lloc/Adreça: Camí del Cementiri, s/n
Emplaçament
Alçada: Al sector est del terme municipal
197

Coordenades:

Latitud: 41.609086807264
Longitud: 2.2996155512816
UTM Est (X): 441642
UTM Nord (Y): 4606612

Classificació

Número de fitxa 08096 - 227
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Conjunt arquitectònic
Estil / època: Contemporani Modernisme Noucentisme
Segle XIX
Any 1894
Autoria de l'element: Desconeguda
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Tipus de protecció: BPU
Observacions protecció: Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Arqueològic de Granollers. Núm. E-06, S-04, S-05, S-06, S-07. Protecció de tipus II i tipus VI: Conservació amb reforma condicionada.
Data aprovació: dc., 15/10/2003 - 12:00
Accés Fàcil
Ús actual: Social
Titularitat Pública
Titular: Ajuntament de Granollers

Fitxes associades:

[Xiprers del Cementiri](#)

[Panteó de Frederic Torras i Bergé](#)

[Panteó de la família Marsà i Santamaria](#)

[Panteó de la família Pereanton i Forns](#)

[Panteó de Joan Torras i Bergé](#)

[Panteó de la família Ciuró](#)

[Panteó de la família Serrat](#)

[Panteó de Joan Parera](#)

[Sepultura d'Antoni Cumella](#)

[Monument als soldats d'Àfrica](#)

[Monument a les víctimes dels bombardejos de Granollers \(2000\)](#)

[Monument a les víctimes de la Guerra Civil \(1988\)](#)

[Monòlit a les Víctimes del 17 de gener de 1875](#)

Autoria de la fitxa ARQUEOCIÈNCIA - J. M. Huélamo

Data de registre de la fitxa: dj., 01/11/2001 - 01:00

fitxa:

Autoria de la darrera revisió: Jordi Piñero Subirana

revisió:

Data de la darrera revisió: dl., 10/06/2024 - 12:26

Descripció

Cementiri municipal de Granollers, emplaçat al costat del parc del Ramassar, a llevant del terme municipal. Consta d'un recinte central de planta quadrada al qual se li ha afegit una extensió en forma triangular cap al sud, fruit d'una ampliació feta a la segona meitat del segle XX.

El recinte és tancat per una tàpia alta. A l'accés principal hi ha dos pavellons de recepció d'influència modernista. Són de planta rectangular, col·locats simètricament, i flanquegen una portalada de ferro colat i forjat. Ambdós cossos són d'una sola planta, de façanes planes estucades, composades simètricament amb un o dos eixos de proporció vertical. Com a decoració, les finestres tenen emmarcaments al terç superior, d'un color rosat que lliga amb els ràfecs, decorats amb petits cabirons. Les finestres tenen reixes de ferro forjat. Sobre les llindes d'ambdós cossos hi ha un esgrafiament on es pot llegir: "Cementiri", "Municipal". Originàriament el rètol era en castellà.

En el recinte quadrat de la part antiga l'espai es distribueix entorn d'una rotonda central, on trobem els panteons més destacats. Entre d'altres, el de la família Ciuró, amb una escultura de Josep Llimona, els dels germans Joan i Frederic Torras Bergé, el de Joan Parera, amb una escultura de Frederic Marés, i la sepultura de l'il·lustre ceramista Antoni Cumella. Més a prop de l'entrada hi ha el panteó de la família Pereanton Forns, amb una refinada escultura modernista d'Agustí Clarí, i el de la família Marsà Santamaria, amb una escultura d'Agustí Claramunt Martínez.

Altres elements d'interès patrimonial o de memòria històrica són el monument als soldats morts en la Guerra del Rif, el monòlit a les víctimes del 17 de gener de 1875 (durant l'última Guerra Carlina) o els dos monuments en record a les víctimes dels bombardejos de la Guerra Civil (inaugurats el 1988 i el 2000 respectivament).

Les avingudes del cementiri són embellides amb un interessant conjunt de xiprers que figuren en l'inventari d'arbres d'interès local, i també amb alguns arbres d'altres espècies.

Història

Com en totes les viles, el primer emplaçament del cementiri fou al costat de l'església parroquial. En les diverses excavacions arqueològiques que s'han practicat en aquesta zona han aparegut un bon nombre de sepultures; les més antigues datades en època alt-medieval.

Posteriorment, el cementiri es traslladà a la vora del convent dels Caputxins, al carrer Vinyamata i ocupant una mica de l'actual Parc Torres Villà. Consistia en un clos quadrat, amb xiprers arrencats tot al voltant i altres que feien una creu, amb una placeta al mig, on hi havia un obelisc. A l'esquerra del tancat hi havia una capella amb una grossa imatge del Crist (GARRELL, 1960). Aquest cementiri es va tancar l'any 1894, quan es va inaugurar l'actual.

A finals del segle XIX i principis XX els serveis i equipaments públics de Granollers van experimentar grans millores. S'introduí l'enllumenat de petroli (1872), substituït després pel de gas (1881), s'habilità l'oficina de Correus i Telègrafs (abans de 1885), l'Escorxador Municipal (1876), el cos de Bombers (1878) i la nova estació del Nord (1886). Pel que fa al cementiri, seguint les idees higienistes i il·lustrades al llarg del segle XIX es van promulgar diverses lleis que obligaven els ajuntaments a treure els llocs d'enterament de dins de les ciutats per evitar contagis. Així, el 1894 es va inaugurar el nou cementiri, situat a l'indret conegut com el Ramassar, un emplaçament que quedava força distanciat del nucli urbà.

Per la Festa Major de 1890 s'havia col·locat la primera pedra del nou equipament, que es va inaugurar per la Festa Major de 1894, juntament amb els nous cotxes del servei funerari. Per a l'ocasió es va organitzar una gran cercavila des de la Plaça Gran fins al Cementiri. També es va pagar l'enterrament al primer veí de la vila que va tenir la "sort de morir després de feta la presa de possessió del cementiri", segons deia un ban oficial de l'Ajuntament (CRUZ, 1993). No cal dir que es tracta d'una celebració ben singular. El granollerí que va tenir el dubtós honor d'aquest premi fou Ramon Marimon i Molins. Ho recorda una inscripció en el seu nínxol, el 173, feta per l'ajuntament en el centenari de la seva mort.

L'autor Amador Garrell, en el seu llibre "Granollers, vila oberta" recorda alguns dels costums associats als rituals funeraris: Abans el taüt era portat a pes de braços i era entrat a l'església, on es cantava l'absolta "in corporis". Després, una disposició ministerial establí que a les esglésies sols podien entrar-hi els familiars del finat i el seguiment del dol. D'ençà de l'any 1894, els difunts foren duts en cotxe de cavalls al cementiri, i des del 1924 s'hi portaven en automòbil. El primer que gaudí d'aquesta millora fou Quirze Massana, que fou popular pastisser i "barman", a qui tothom coneixia més per En "Quirico".

Una vegada inaugurat el nou cementiri, el seguici arribava a la carretera de Cardedeu, a tocar de la via del carril; més tard, el dol s'acomodava més avall, en el Casalot, davant d'una capella dedicada a la verge de Montserrat que hi havia prop de can Guidons. Quan el que havia mort era un jove o una noia, era costum que els seus amics i companys de treball anessin a l'enterrament amb atxes de cera i formaven doble renglera als costats del cotxe funerari; després, aquest seguici anava davant del cotxe fins que va desaparèixer el costum. També, quan moria un soci del Cor, els components de la societat anaven a l'enterrament amb llurs barretines vermelles posades damunt de l'espatlla, eren presidits per l'estendard i els acompanyava una orquestra, que interpretava marxes fúnebres (la de Chopin, perquè no en tenien d'altra); i si el finat era soci del casino o d'altres societats, hi anaven els conserges d'aquestes, amb les ensenyes corresponents (GARRELL, 1960).

Bibliografia

ARBRES D'INTERÈS LOCAL DE GRANOLLERS LLISTA PRÈVIA (2001). Document mecanografiat Granollers.

CRUZ I CORRAL, Francesc (1993). *La Festa Major. Granollers, 1857 - 1993*. Col. Coneguem Granollers, Núm. 7, Granollers: Ajuntament de Granollers.

CUSPINERA I FONT, Lluís et al. (2001). *Pla especial de protecció del Patrimoni Històric-Arquitectònic de Granollers*. Granollers.

GARRELL I ALSINA, Amador (1960). *Granollers, vila oberta*, Granollers, Gràfiques Garrell.

MUSEU DE GRANOLLERS. CIÈNCIES (2001). *Arbres d'interès local de Granollers*. Llista prèvia Barcelona: Comissió de Cooperació de Museus Locals de les comarques barcelonines, Diputació de Barcelona.

SESÉ, Jaume (1987b). *El creixement industrial. Granollers al segle XIX*, Col. Coneguem Granollers, núm. 2., Granollers, Ajuntament de Granollers.

